

Argumenten rond pijn en stress ervaring door vissen (geschreven voor een lekenpubliek):

Vissen hebben receptoren/ontvangers voor het waarnemen van schadelijke prikkels, onder meer drukreceptoren, receptoren voor elektrische stroom, warmte receptoren (ook hogere temperaturen dan fysiologisch acceptabel) en receptoren voor zuur (lage pH).

Dergelijke receptoren komen voor in de huid over het hele lichaam van de vis (ze hebben zogenaamde 'free ending neurons', zenuwceluitlopers die oppervlakkig in de huid schadelijke prikkels kunnen waarnemen). Verder hebben vissen met name ook in het kop-/mond (bek)/-gebied hogere dichtheden van receptoren die schadelijke prikkels kunnen waarnemen. Die receptoren worden natuurlijk deels ook voor het voelen van bodem/voer/prooi gebruikt (zie ook het werk van Lynne Sneddon met onder meer forellen).

De genoemde receptoren hebben verbindingen naar het centrale zenuwstelsel, inclusief gebieden die betrokken zijn bij hogere cognitieve functies zoals leren en geheugen. Als voorbeeld moge dienen dat je aangeleerd(!) gedrag van de vis kunt beïnvloeden met prikkels die wij (mensen) als pijnlijk zouden beschouwen. Of vissen pijn ervaren zoals wij dat doen zal voorlopig nog wel even onduidelijk blijven; en daarmee vooral ook of vissen lijden in de menselijke zin. Dat is wel jammer natuurlijk, maar het zij zo. Ik sta op het standpunt dat je, wetende dat een dier schadelijke prikkels kan waarnemen, dat het zijn gedrag kan beïnvloeden, je in principe moet voorkomen dat dergelijke situaties onnut optreden.

Ik heb persoonlijk geen probleem met het eten van vis mits het dier vakkundig wordt gedood, en dan liefst nadat het eerst kundig is verdoofd. In de (sport-?) visserij zijn er veel mensen die vissen om het vangen en de dieren weer terug zetten, en vaak met grote zorg. Dat is misschien niet het ergste wat er gebeurt. Problemen komen vooral als mensen niet weten hoe met vissen om te gaan en als mensen denken dat e.e.a. er niet toe doet. Let wel, vissen zijn gewervelde dieren net als jij en ik en worden wettelijk beschermd in context van experimenteren (dus ethische weging vereist voor je het dier mag gebruiken voor onderzoek, en dat impliceert kundig verdoven en efficiënt doden als dat nodig is).

Mijn standpunt met betrekking tot sportvissen is over de jaren veranderd. Vroeger viste ik ook wel, nu niet meer. Vissen om te eten betekent voor mij dat je de vis vangt en zo snel mogelijk doodt. Geen leefnet etc. Ik beschouw sportvissen niet langer als sport omdat je de vis meestal meer of mindere schade toebrengt, het haken van een vis is (volgens de wet op de dierproeven: het penetreren van de huid met een naald....) een invasieve ingreep. Ja, en waar die haak in de bek komt zitten zeker receptoren die schadelijke prikkels (je ziet ik vermijd 'pijn') waarnemen. In het gunstige geval gaat de haak door voorste delen van de bek en die zullen ook redelijk snel genezen, maar als de haak wordt ingeslikt etc. ontstaat vaak een lijdensweg (vanuit de mens gezien in ieder geval).

G Flik, Nijmegen